

Andrzej Nowakowski

ZAWADKA

Zarys dziejów wsi, szkoły i sportu

ZAWADKA

ZARYS DZIEJÓW WSI,
SZKOŁY I SPORTU

Andrzej Nowakowski

ZAWADKA

ZARYS DZIEJÓW WSI,
SZKOŁY I SPORTU

Kraków 2024

Andrzej Nowakowski
<https://orcid.org./0000-0001-6976-7478>

© Copyright by Andrzej Nowakowski & Księgarnia Akademicka, 2024

Recenzent
dr hab. Grzegorz Chajko, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Opracowanie redakcyjne
Anna Kandzior-Zug

Streszczenie w języku angielskim
Barbara Stanuch

Streszczenie w języku niemieckim
Agata Krystian

Autorzy zdjęć zamieszczonych w publikacji
Barbara Boguń
Kinga Boguń
Wojciech Hyleński

Projekt okładki
Tomasz Dudek

Zdjęcia na okładce przedstawiają fasadę budynku szkolnego sprzed przebudowy, drogę powiatową w okolicach szkoły, widok kaplicy pw. św. Karola Boromeusza oraz tereny rekreacyjno-sportowe przy Szkole Podstawowej w Zawadce

ISBN 978-83-8368-135-1 (druk)
ISBN 978-83-8368-136-8 (PDF)
<https://doi.org/10.12797/9788383681368>

WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA

ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków
tel.: 12 421-13-87; 12 431-27-43
e-mail: publishing@akademicka.pl
<https://akademicka.pl>

Dla uczczenia
śp. Księdza Prałata Tadeusza Kasperka (1952-2024),
Proboszcza Parafii pw. św. Piotra Apostoła w Wadowicach,
Wielce szlachetnego Kapłana i Honorowego Obywatela Wadowic

dedykuje Autor

Spis treści

Wykaz skrótów.....	9
Wstęp.....	13
Rozdział I. Położenie i warunki naturalne Zawadki	17
Rozdział II. Zarys dziejów	25
1. Pradzieje	25
2. Lata 1419-1772.....	27
3. Pod władzą Austrii	35
4. Lata międzywojenne i okupacji.....	51
4.1. W Drugiej Rzeczypospolitej.....	51
4.2. Okupacja niemiecka	60
5. Zawadka w komunistycznej Polsce	67
6. Czasy współczesne	82
Rozdział III. Życie religijne mieszkańców.....	91
1. Od początku istnienia wsi do budowy kaplicy.....	91
2. Budowa kaplicy 1982-1983	99
3. Po zbudowaniu kaplicy 1983-2023.....	102
4. Obiekty sztuki sakralnej.....	112
Rozdział IV. Szkoła podstawowa w Zawadce 1910-2023	123
1. W latach 1910-1945	123
2. W okresie komunizmu	133
3. Po przemianach ustrojowych 1989 r.....	148
4. Patron szkoły gen. Walerian Czuma	155

Rozdział V. Sport w Zawadce	163
1. Łucznictwo i klub łuczniczy	163
1.1. Od założenia sekcji łuczniczej do zawieszenia działalności (1963-1989)	163
1.2. Łucznictwo w ramach uczniowskiego klubu sportowego (2000-2023)	166
2. Ludowy Klub Sportowy „Łysa Góra”	171
3. Imprezy sportowe w najbliższej okolicy	172
Wnioski końcowe	179
Wykaz tabel	181
Wykaz fotografii	183
Bibliografia	185
Indeks osób	199
Indeks nazw geograficznych	205
Summary	209
Zusammenfassung	211
Nota o autorze	213

Wykaz skrótów

AGAD	– Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
AKMetr.	– Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie
ANKr	– Archiwum Narodowe w Krakowie
APBB	– Archiwum Państwowe w Katowicach Oddział w Bielsku-Białej
APW	– Archiwum Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Piotra Apostoła w Wadowicach
b. pag.	– bez paginacji
b. sygn.	– bez sygnatury
c.k.	– cesarsko-królewski
Dz.U.	– Dziennik Ustaw
GG	– Generalne Gubernatorstwo
gen. bryg.	– generał brygady
ha	– hektar, hektary
i. in.	– i inni
IPN	– Instytut Pamięci Narodowej
k.	– karta
KGW	– Koło Gospodyń Wiejskich
KKZ 1981-2016	– Kronika kaplicy w Zawadce pw. św. Karola Boromeusza 1981-2016
kl.	– klasa
KRS	– Krajowy Rejestr Sądowy

KSP 1941-1978	– Kronika Szkoły Podstawowej w Zawadce lata 1941-1978
KSP 1978-1995	– Kronika Szkoły Podstawowej w Zawadce lata 1978-1995
KUL	– Katolicki Uniwersytet Lubelski
LKS	– Ludowy Klub Sportowy
LUKS	– Ludowy Uczniowski Klub Sportowy
LZS	– Ludowe Zespoły Sportowe
MO	– Milicja Obywatelska
MON	– Ministerstwo Obrony Narodowej
mps	– maszynopis
MZPN	– Małopolski Związek Piłki Nożnej
n.	– następny (następna)
opr.	– opracował
ORMO	– Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej
OSP	– Ochotnicza Straż Pożarna
p.p.	– pułk piechoty
pw.	– pod wezwaniem
Pawiński	– <i>Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym</i> , wyd. A. Pawiński, t. 3: <i>Małopolska</i> , cz. 2, Warszawa 1886, <i>Źródła dziejowe</i> , t. 14
PAN	– Polska Akademia Nauk
PKKFiT	– Powiatowy Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki
poz.	– pozycja
PPRN	– Prezydium Powiatowej Rady Narodowej
PRL	– Polska Rzeczpospolita Ludowa
prof.	– profesor
PSL	– Polskie Stronnictwo Ludowe
PZLA	– Polski Związek Lekkiej Atletyki
PZŁ	– Polski Związek Łuczniczy
PZPR	– Polska Zjednoczona Partia Robotnicza
red.	– redaktor, redakcja
SB	– Służba Bezpieczeństwa

SGKP	– <i>Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich</i> , t. 14, B. Chlebowski i in. (red.), Warszawa 1895.
SHG I/4	– <i>Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego w średniowieczu</i> , cz. 1, z. 4: <i>Dubie–Górka</i> , opr. J. Laberschek i in., Wrocław 1986, <i>Słownik Historyczno-Geograficzny Ziem Polskich w Średniowieczu</i> , t. 5.
SL	– Stronnictwo Ludowe
SPW	– Starostwo Powiatowe w Wadowicach
st. sierż.	– starszy sierżant
sygn.	– sygnatura
Szematyzm	– <i>Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim 1909-1914</i> , Lwów 1909-1914
SZS	– Szkolny Związek Sportowy
t.	– tom
TKKF	– Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej
TON	– Tajna Organizacja Niepodległościowa
ULKS	– Uczniowski Ludowy Klub Sportowy
WKS	– Wojskowy Klub Sportowy
WPiRP	– Wydział Promocji i Rozwoju Starostwa Powiatowego w Wadowicach
złr.	– złoty reński
ZMP	– Związek Młodzieży Polskiej
ZNP	– Związek Nauczycielstwa Polskiego
zob.	– zobacz
ZSL	– Zjednoczone Stronnictwo Ludowe
ZSMP	– Związek Socjalistycznej Młodzieży Polskiej

WSTĘP

Jak dotąd niewielka wieś Zawadka, leżąca na południe od Wadowic, w przeciwieństwie do sąsiadujących z nią wsi: Choczni i Poniłki, nie doczekała się pełnego opracowania. Dlatego też obecna publikacja ma za zadanie wypełnić tę lukę wydawniczą i badawczą w odniesieniu do owej miejscowości bezpośrednio graniczącej z Wadowicami.

Opisywania i analizowania dziejów Zawadki nie ułatwia bardzo skąpa i rozproszona baza źródłowa. Ta uwaga dotyczy nie tylko okresu przedrozbiorowego, lecz także okresu galicyjskiego, a nawet lat międzywojennych. Trudno nawet ustalić roczną datę powstania wsi, a datacja wydarzeń związanych z nią występuje od drugiej połowy XVI w. i staje się bardziej dokładna od końca XVII i w XVIII w. Aby zrekonstruować, przynajmniej w przybliżeniu, dzieje wsi, należało na podstawie skąpych materiałów zbudować konstrukt. Zastosowano przy tym także metodę porównawczą i odniesiono się do dziejów innych pobliskich miejscowości w danym okresie. Do tworzenia pracy pozyskano źródła z Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie, a także z archiwum parafialnego macierzystej parafii pw. św. Piotra Apostoła w Wadowicach, do której od 1985 r. należy Zawadka.

Z archiwaliów zgromadzonych w archiwach publicznych wartościowe okazały się zasoby Archiwum Narodowego w Krakowie oraz Archiwum Państwowego w Katowicach – Oddział

w Bielsku-Białej. Przydatne były również, zwłaszcza w odniesieniu do zagadnień demograficznych i własnościowych Zawadki, *Skorowidze* i *Szematyzmy* galicyjskie, a także opracowania statystyczne z lat Polski międzywojennej, bazujące na wynikach dwóch spisów powszechnych z lat 1921 i 1931.

Zakres czasowy pracy obejmuje okres od późnego średniowiecza poprzez okres staropolski, galicyjski, międzywojenny, okupacyjny, Polski Ludowej po wydarzenia najnowsze, z końca 2023 r.

Praca została w głównej mierze poświęcona triadzie wątków: życiu religijnemu mieszkańców (głównie w nawiązaniu do kaplicy wzniesionej zaledwie 40 lat temu), szkole istniejącej od okresu autonomii galicyjskiej oraz aktywności fizycznej mieszkańców, zwłaszcza uczniów, przejawiającej się w uprawianiu łucznictwa, z czego słynie wieś nie tylko w skali powiatu i Małopolski, lecz także w skali całego kraju. Nie zabrakło również odniesień do działalności gospodarczo-społecznej mieszkańców, problematyki przestrzennej i demograficznej na tle położenia i krajobrazu wsi oraz jej dostępności. Niektóre akapity zawarte w pracy odnoszą się również do miejscowości bezpośrednio graniczących z Zawadką, a zwłaszcza do Choczni, Księżego Lasu, Gorzenia Dolnego i Górnego oraz Wadowic, szczególnie dzielnicy Niwy, ze względu na powiązania tych miejscowości i ich części z dawniejszymi i nowszymi dziejami Zawadki.

Główna hipoteza badawcza pracy brzmi: w jakim stopniu wymieniona wyżej triada wpłynęła i wpływa nadal na życie mieszkańców tej podwadowickiej i podbeskidzkiej wsi? W jakim stopniu kształtowała ona dawniejsze i współczesne oblicze społeczne i kulturowe, a także zainteresowania mieszkańców Zawadki? Jakie są istotne, a wciąż niewykorzystane walory tej wsi?

Autor pragnie złożyć podziękowania osobom, których pomoc w znacznym stopniu przyczyniła się do wydania tej monografii. Na słowa szczególnego uznania zasługuje Pani Barbara Boguń, sołtys wsi Zawadka, która pomogła udostępnić i przekazać wiele cennych danych zarówno o historii, jak i o teraźniejszości wsi oraz

dostarczyła interesujące zdjęcia. Osobą z Zawadki, która udzieliła wydatnej pomocy, zwłaszcza przy opisie miejscowej placówki oświatowej i wykonaniu niezbędnych zdjęć, jest dyrektor Szkoły Podstawowej im. gen. Waleriana Czumy – Wojciech Hyleński. Dziękuję również Panu Marcinowi Witkowskiemu, kierownikowi Muzeum Miejskiego w Wadowicach, za wykonanie szczegółowej kwerendy w publikacjach zamieszczonych w miejscowych „Wadovianach”, w których wzmiankowano Zawadkę, ponieważ ta kwerenda przyspieszyła opracowanie tematu. Dziękuję ponadto nauczycielom Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych w Kalwarii Zebrzydowskiej, Paniom Barbarze Stanuch oraz Agacie Krystian, za wykonanie obcojęzycznych streszczeń tej monografii w językach angielskim i niemieckim, a także Pani Kindze Boguń za wykonanie zdjęć zamieszczonych w pracy. Osobne słowa podziękowania należą się Panu Jackowi Kachelowi z Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej za przeprowadzenie kwerendy dotyczącej strat osobowych mieszkańców Zawadki podczas Wielkiej Wojny.

W tym miejscu szczególne podziękowanie należy się Panom Profesorom Sławomirowi Dryi oraz Tomaszowi Graffowi z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie za udzielenie pomocy w wyszukaniu i udostępnieniu cennych archiwaliów z zasobów Archiwum Narodowego w Krakowie oraz za właściwą interpretację niektórych danych. Zaś Panu Profesorowi Grzegorzowi Chajce z krakowskiej uczelni papieskiej dziękuję za wnikliwą i wszechstronną recenzję naukową przedłożonej publikacji.

Autor wyraża nadzieję, że to skromne wydawnictwo uzupełni naszą wiedzę nie tylko o samej Zawadce, lecz także wzbogaci zasób wiadomości historycznych o gminie Wadowice, do której należy Zawadka.

Rozdział I

POŁOŻENIE I WARUNKI NATURALNE ZAWADKI

Zawadka jest niewielką wsią sołecką w województwie małopolskim, powiecie wadowickim i gminie Wadowice. Położona jest w południowej części gminy w Beskidzie Małym, w najbardziej na północny wschód wysuniętej części pasma Łamanej Skały, zwanej również Madohorą. Jej powierzchnia liczy 340 ha, a średnia jej wysokość oscyluje w granicach 300-350 m n.p.m. Najwyższym punktem we wsi jest położony na południowej granicy z Ponikwią szczyt Łysej Góry, przynależnej do Beskidu Małego – Pasma Bliźniaków w Grupie Andrychowskiej, liczący – jak podają niektóre źródła – 554 m n.p.m. wysokości, chociaż według najnowszych pomiarów geodezji satelitarnej jest to 548 m n.p.m. Północne stoki Łysej Góry są odkryte i przedzielone polami uprawnymi, a jedynie wąski pas grzbietowy jest zalesiony. Od strony południowej ponikiewskie poletka, łąki i polany podchodzą do samej linii grzbietowej i stąd prawdopodobnie wywodzi się nazwa tej góry. Od wschodu wieś graniczy z grzbietem Iłowca, liczącym według źródeł 477, a wedle najnowszych pomiarów 465 m n.p.m. wysokości, położonym między Gorzeniem Górnym

a Ponikwią¹. Na granicy Wadowic poprzez dzielnicę zwaną od czasów staropolskich Niwami przebiega granica wsi z Gorzeniem Dolnym, na którym znajduje się popularny i łatwo dostępny szczyt zwany Dzwonkiem, a oficjalnie Goryczkowcem, o wysokości 375 m n.p.m. Jest on miejscem weekendowych spacerów wadowiczian.

Według danych z końca 2022 r. wieś liczyła 999 mieszkańców. Jedna para zawarła w tym roku związek małżeński. Urodziło się dziesięcioro dzieci, zmarło osiem osób².

Biorąc pod uwagę siatkę geograficzną, Zawadka położona jest w przybliżeniu na 49°51' szerokości geograficznej północnej oraz 19°28' długości geograficznej wschodniej. Użytki rolne zajmują 67% powierzchni wsi, a lasy (przeważnie iglaste) i grunty leśne – 23% jej obszaru. Lasami będącymi własnością państwową zarządza Nadleśnictwo Państwowe w Andrychowie.

Wieś ukształtowana jest południkowo i leży w odległości od 3 km do 7 km od Wadowic. Najbardziej odległy od miasta jest punkt w pobliżu zalesionego szczytu Łysej Góry. Zawadka graniczy od wschodu z Gorzeniem Dolnym i Gorzeniem Górnym, od południa poprzez kulminację Łysej Góry z Ponikwią, od zachodu z Chocznią (jej dolną częścią), a od północy ze strefą miejską Wadowic. Przez wieś przebiegają dwie główne drogi, łączące się ze sobą w kształcie litery „U”. Pierwsza z nich, będąca drogą powiatową, odchodzi w Wadowicach od ul. Zegadłowicza (która stanowi ciąg drogi krajowej nr 28 prowadzącej z Zatoru do Przemyśla) i przebiega przez dzielnicę Niwy, graniczącą bezpośrednio z Zawadką. Od tej drogi odchodzi al. Wolności w kierunku wadowickiego parku miejskiego. Przed centrum Zawadki od strony Wadowic od tej drogi odgałęzia się droga prowadząca do Gorzenia Górnego i w tej miejscowości łączy się z drogą krajową nr 28. Następnie główna droga przebiega przez centralne punkty Zawadki:

¹ A. Matuszczyk, *Beskid Mały*, Wadowice 2001, s. 9 i n.; R. Truś, *Beskid Mały. Przewodnik*, Pruszków 2014, s. 348.

² Dane Urzędu Miejskiego w Wadowicach, któremu podlega wieś Zawadka.

Bibliografia

ŹRÓDŁA ARCHIWALNE

Archiwa Instytutu Pamięci Narodowej

Kwestionariusz ewidencyjny kryptonim „Uczeń” – Michał Cielebon (1983-1989), sygn. IPN Ka. 047/2210.

Filipek S., Dyskryminacja wsi wadowickiej przez okupanta hitlerowskiego w latach 1939-1945 (maszynopis) [1969], sygn. IPN Kr. 1/841.

Archiwum Bazyliki Mniejszej pw. Ofiarowania NMP w Wadowicach

Dane o historii parafii wadowickiej, sygn. II. 4.

Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie

Acta Visitationis Capituli

Akta wizytacji diecezji krakowskiej z czasów kardynała Jerzego Radziwiłła:

Rok 1598, sygn. 17.

Rok 1599, sygn. 65.

Archiwum Narodowe w Krakowie

Teki Antoniego Schneidra [1368] 1773-1877. Materiały do encyklopedii krajoznawczej Antoniego Schneidra 1773-1877, hasła: Wadowice, sygn. 29/684/1670 i Zawada-Zawadka, sygn. 29/684/1753.

Zespół akt Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego 1945-1950. Urząd Wojewódzki Krakowski. Szkody wojenne, kartoteka dla wsi. Powiat wadowicki, gmina Wadowice – wieś Zawadka 1945-1946, sygn. 29/691/4785.

Archiwum Państwowe w Katowicach – Oddział w Bielsku-Białej

Zespół akt Inspektoratu Szkolnego w Wadowicach

Ankiety dotyczące szkolnictwa polskiego jawnego i tajnego w okresie wojny i okupacji szkół powiatu wadowickiego. Ogólna charakterystyka nauczania 1946, sygn. 13/762/1.

Tymczasowe orzeczenia w sprawie organizacji szkół ogólnokształcących stopnia podstawowego 1949-1950 [1954], sygn. 13/762/2.

Materiały dotyczące szkół powiatu wadowickiego (litera S-Z) 1910-1950, sygn. 13/762/29.

Zespół akt Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Wadowicach

Wydział Oświaty

Powszechność nauczania. Sieć szkolna w powiecie wadowickim 1947-1965, sygn. 13/366/4335.

Likwidacja analfabetyzmu. Gmina Wadowice 1951, sygn. 13/366/4213.

Struktura organizacyjna szkół podstawowych w powiecie wadowickim 1971-1975, sygn. 13/366/4336.

Wydział Rolnictwa

Projekt elektryfikacji wsi Gorzeń, Zawadka 1957, sygn. 13/366/176/2016.

Powiatowy Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki 1950-1973.

Plan pracy 1968, sygn. 13/366/4426.

Plan pracy 1972, sygn. 13/366/4430.

Zespół akt Urzędu Powiatowego w Wadowicach 1973-1975

Posiedzenie [Rady] Kultury Fizycznej i Turystyki. Referat Kultury Fizycznej i Turystyki 1974, sygn. 13/585/221.

Zespół akt Urzędu Miasta i Gminy Wadowice

Dokumentacja wpisu do rejestru stowarzyszeń. Kółko rolnicze w Zawadce 1958-1977, sygn. 13/644/230/2021.

Protokoły z zebrań wiejskich wsi: Roków, Zawadka, Jaroszewice-Zbywaczówka, Babica, Barwałd Dolny 1977-84, sygn. 13/644/8/2/2000.

Projekt drogi Zawadka – Gorzeń Górny 1982, sygn. 13/644/845/2021.

Droga rolnicza Zawadka – Choczniów. Dokumentacja techniczna 1982-1984, sygn. 13/644/849/2021.

Program zagospodarowania lasu wsi Zawadka, gmina Wadowice na okres I i 1984 do 31 XII 1993, sygn. 13/644/263/2021.

Summary

Zawadka

An outline of the history of the village, school and sport

Zawadka is a small village located in the Beskid Small region south of Wadowice. The village belongs to the administrative community of Wadowice in Wadowice county, in the voivodeship of Lesser Poland. It has about 800 inhabitants and the main occupation of the population is farming. The first unofficial record of the village dates back to 1419, and the next fully official one dates back to 1552. Until 1564 the village belonged to the duchy of Auschwitz and Zator, then called Silesian county. In the years 1772-1918 the village was part of the Austrian Empire.

During the period of reborn Poland (1918-1939) tourism developed in Zawadka. The peak above the village called Bald Mountain has become a particularly popular place for excursions. Young Charles Wojtyła, later Pope John Paul II, visited this place many times together with his father and friends from Wadowice gymnasium.

Both the First and the Second Wars painfully affected the inhabitants of the village. In the post-war period, many residents of Zawadka found employment in the nearby industry and even in mining. Currently, many small businesses are developing in the village.

The primary school in Zawadka was established around 1910. After the Second World War the school was moved to a new building in the centre of the village, which is currently being modernized (a sports hall is being built). This is primary school with 8 classes. In 2006 was named after general Walerian Czuma, who was associated with nearby

Wadowice, and who was one of the main defenders of Warsaw in September 1939.

In 1963 an archery sports club was founded at the local school and, except for a few short breaks, has been in existence to this day. Pupils and graduates of the school – young archers – achieve significant successes in regional and national competitions.

Keywords: Zawadka, Lesser Poland, outline, village history, local history

Zusammenfassung

Zawadka

Geschichte des Dorfes, der Schule und sports

Zawadka ist ein kleines Dorf, gelegen im Gebirge Beskid Klein, südlich von Wadowice. Das Dorf gehört zur Gemeinde Wadowice, zum Wadowicer Bezirk und Kleinpolnisch Wojewodschaft. Es leben etwa 800 Einwohner und die Landwirtschaft ist hier gut entwickelt. Zum ersten Mal wurde das Dorf im Jahre 1419 und dann ganz offiziell 1552 erwähnt. Zum Jahr 1564 gehörte das Dorf zum Polnischen Reich, als privates Dorf im Herzogtum Zator, genannt Schlesisch Bezirk. In Jahren 1772-1918 gehörte das Dorf zum Österreich.

In Jahren 1918-1939 hat sich hier der Tourismus entwickelt. Das Kahl Berg in der Nähe des Dorfes war und ist weiterhin eine große Attraktion für viele Touristen. Hier ist auch der junge Karl Wojtyła, der spätere Papst – Johannes Paulus der II mit seiner Vater und Gymnasiumkollegen mehrmals gekommen.

Der II Weltkrieg, ebenso wie der I, hat bei den Einwohnern viel Schmerzen verursacht. In der Nachkriegszeit haben viele Leute die Arbeit in der Industrie und im Kohlenbergbau gefunden.

Die Volksschule in Zawadka ist etwa im Jahre 1910 entstanden. Nach dem II Weltkrieg hat sie das neue Gebäude im Dorfszentrum bekommen. Jetzt wird hier die neue Sporthalle gebaut. Zur Zeit ist es sie Grundschule mit 8 Klassen, die im Jahre 2006 den General Walerian Czuma zum Patron bekommen hat, den Hauptkämpfer von Warschau in September 1939.

In 1963, an der Schule wurde Bogenschiessensportverein gegründet, das bis heute funktioniert. Schüler und Schulabsolventen junge Bogenschiesser haben viele Erfolge in Bezirks- und Landeswettbewerben.

Schlüsselwörter: Zawadka, Klempfen, Umriss, Dorfgeschichte, Lokalgeschichte

Nota o autorze

Andrzej NOWAKOWSKI, dr hab. n. prawnych, dr hab. n. o kulturze fizycznej.

Podjął pracę jako nauczyciel akademicki w 1983 r. Habilitował się z zakresu nauk prawnych (historii ustroju i prawa) na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie w 1989 r. Drugą habilitację z zakresu nauk o kulturze fizycznej uzyskał w 2006 r. w Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie. W latach 2002-2018 był profesorem nadzwyczajnym (profesorem uczelni) w Katedrze Nauk Humanistycznych Wydziału Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego. W latach 2018-2021 pracował na podobnym stanowisku w Zakładzie Wychowania Fizycznego w ramach Instytutu Ochrony Zdrowia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej – Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie. Jest autorem blisko 300 publikacji naukowych i popularnonaukowych z zakresu nauk o kulturze fizycznej, nauk humanistycznych (historii) oraz nauk prawnych. Wypromował trzech doktorów, sześciokrotnie pełnił funkcję recenzenta w przewodach doktorskich.

W latach 2012-2016 pełnił funkcję wiceprezesa PTG „Sokół” w Rzeszowie. Za działalność w NSZZ „Solidarność” otrzymał w 2012 r. Krzyż Wolności i Solidarności. Za całokształt działalności naukowej i społecznej w 2017 r. odznaczony został Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. W 2020 r. otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Gminy Stryszów (województwo małopolskie, powiat wadowicki), a w 2021 r. odznaczony został Medalem Stulecia Odzyskanej Niepodległości. W tymże roku z tytułu działalności w „Sokole” przyznano mu Zaszczytną Odznakę Sokoła. W 2024 r. na mocy uchwały Rady Powiatu w Wadowicach otrzymał tytuł „Zasłużony dla Powiatu Wadowickiego”.

Książka stanowi monografię wsi Zawadka, leżącej w Małopolsce, w powiecie wadowickim, w gminie wadowickiej. Miejscowość położona jest u stóp Beskidu Małego, zwanego również Andrychowskim. W dawnej Polsce należała do księstwa i starostwa zatorskiego. Od połowy XVI w. była własnością prywatną w rękach wielu rodów szlacheckich. Wieś należała do prastarej fary wadowickiej, a od 1985 r. jest częścią nowej parafii pod wezwaniem św. Piotra Apostoła w Wadowicach. Na terenie Zawadki w 1983 r. zbudowano kaplicę filialną dla uczczenia św. Karola Boromeusza, patrona Karola Wojtyły – papieża Jana Pawła II. We wsi znajduje się ponadto kilka zabytkowych obiektów sztuki sakralnej z przełomu XIX i XX w.

W książce po raz pierwszy kompleksowo dokonano przeglądu historii wsi od XV w. po współczesność, z uwzględnieniem zajęć ludności, gospodarki i demografii wsi, stosunków własnościowych, oświaty, kultury i sportu – ze szczególnym uwzględnieniem łucznictwa, głównej dyscypliny sportowej uprawianej przez młodzież z licznymi sukcesami w skali wojewódzkiej, krajowej i międzynarodowej. Wieś ma liczne walory turystyczno-rekreacyjne, ponieważ położona jest na Szlaku Papieskim, wiodącym z Wadowic do Sanktuarium Ludzi Gór na Groniu Jana Pawła II pod Leskowcem.

Publikacja wzbogaca wiedzę o dawnym (do 1564 r.) pograniczu śląsko-małopolskim między Królestwem Polskim a dziedzinami książąt śląskich (oświęcimsko-zatorskich) oraz o zwyczajach i życiu codziennym mieszkańców Zawadki i okolicznych miejscowości.

<https://akademicka.pl>

